

Mr. Anja BOŽINA, ovl. rač.

Primitci koji ne podliježu obračunu doprinosa

UDK 336.2

Prilikom obračuna poreza na drugi dohodak u nekim slučajevima nije potrebno obračunati doprinose. Ti su primitci posebno istaknuti odredbama propisima o obračunu doprinosa. Na koje primitke ne treba obračunati doprinose i kako u pojedinom slučaju isplatitelji trebaju postupiti, pišemo u nastavku.

1. UVOD

Primitci koji se oporezuju na način propisan za drugi dohodak i dohodak od nesamostalnog rada u pravilu podliježu obračunu doprinosa, no u nekim slučajevima, kao što je to kod isplate umirovljenicima, autorima, učenicima i sl., moguće je neke isplate obaviti bez obračuna doprinosa. Pritom, zbog primjenjivanja iznimke neobračunavanja doprinosa, isplatitelji trebaju osigurati propisom utvrđene dokaze. Prema čl. 209. [Zakona o doprinosima](#) (Nar. nov., br. 84/08. – 143/14.) propisana je iznimka od obveze obračunavanja i plaćanja doprinosa, i to upravo prema primitcima od kojih se utvrđuje drugi dohodak ili dohodak od nesamostalnog rada.

Mogućnost neobračunavanja doprinosa na primitke koji podliježu obračunu poreza na dohodak u cijelosti ili samo u dijelu iznad neoporezive svote na način propisan za drugi dohodak ili dohodak od nesamostalnog rada, propisana je prema sljedećim vrstama primitaka:

- nagrada za rad učeniku odnosno nagrada redovitom studentu za vrijeme praktičnog rada i naukovanja
- primitak za rad učenika odnosno studenta putem posrednika pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata
- stipendija učeniku odnosno studentu
- sportska stipendija
- potpora obitelji za slučaj smrti radnika
- potpora za školovanje djetetu bivšeg radnika ili poginulog branitelja iz Domovinskog rata do 15. godine života, odnosno do završetka osmogodišnjeg školovanja
- stalna mjesečna nagrada koja se isplaćuje članu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u skladu s posebnim propisom
- naknada sportskom sucu i delegatu

- novčane pomoći i pomoći u naravi što ih, na temelju odredaba svojih općih akata, isplaćuju ili daju općina, grad, županija i Grad Zagreb u svrhu zaštite majčinstva, roditeljske njege novorođenog djeteta, podizanja i odgoja djeteta, a koje su namijenjene roditelju ili drugoj osobi koja se brine o djetetu, u skladu s posebnim propisom
- primitak za rad osobe mlađe od 15 godina života
- renta koju bivši poslodavac isplaćuje po sudskoj presudi članu obitelji bivšeg radnika
- novčana naknada koju mobiliziranom, a nezaposlenom građaninu isplaćuje tijelo koje je naložilo mobilizaciju, u skladu s posebnim propisom i
- isplata drugog dohotka umirovljeniku
- naknada za isporučeno autorsko pravo i/ili srodna prava i naknada za isporučeno umjetničko djelo
- 15. primitak od kojega se utvrđuje drugi dohodak isplaćen umirovljeniku.

Kada je riječ o primitku na koji se prema čl. 209. Zakona o doprinosima ne obračunavaju doprinosi te pod uvjetom da nije riječ o primitku kod kojeg se izdatak računa u visini paušalnih izdataka od 30 % ili još dodatnih 25 %, poreznu osnovicu čini utvrđeni bruto-primitak. Na koji način treba provesti obračun poreza na dohodak po pojedinim vrstama primitaka, pišemo u nastavku.

2. PRIMITCI UČENIKA I STUDENATA

2.1. ISPLATA UČENICIMA NA PRAKSI

Nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja isplaćuju se učenicima koji pohađaju srednju školu u okviru koje je potrebno obaviti i praktični rad u skladu s programom obrazovanja određene škole ili učilišta.

Prema čl. 45. st. 1. t.1. Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 95/05. – 137/15.), nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja se može neoporezivo isplatiti do svote od 1.600,00 kuna. Ako se u tijeku jednog mjeseca poreznog razdoblja isplaćuju nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja za više mjeseci istog ili prethodnog poreznog razdoblja, propisane neoporezive svote prizna-

ju se u ukupnoj svoti kumulativno za broj mjeseci za koje je nagrada trebala biti isplaćena.

Tada su isplatitelji obvezni u svojim evidencijama osigurati podatke o isplaćenim primitcima, i to po osnovi svih isplata koje obavljaju.

Kada se ti primitci isplaćuju kod dva ili više isplatitelja, primatelj naknade za obavljani praktični rad ili naukovanje obavezan je isplatitelju prije isplate dostaviti vjerodostojnu ispravu o ostvarenim primitcima kod ostalih isplatitelja.

Treba obratiti pozornost da se nagrade za vrijeme praktičnog rada mogu neoporezivo isplatiti samo učenicima koji pohađaju srednju školu. U slučaju da isplatitelji navedenih primitaka odluče obaviti isplatu nagrade za vrijeme praktičnog rada redovitom studentu, takvu je isplatu potrebno obračunati u skladu s oporezivanjem drugih dohodaka. Svotu primitka treba preračunati na bruto-svotu iz koje je potrebno isplatiti samo porez na dohodak po stopi od 25 % i možebitni prirez.

Isplatitelj primitka od kojeg se utvrđuje drugi dohodak po osnovi nagrade za rad učeniku odnosno nagrade redovitom studentu za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i iznad neoporezive svote (1.600,00 kn), izuzima taj primitak od obveze doprinosa, bez obzira na svotu nagrade (čl. 209. st. 1. Zakona o doprinosima). Radi primjene iznimke o neobračunavanju doprinosa isplatitelj primitka mora imati **ugovor zaključen sa školom odnosno učilištem o upućivanju učenika odnosno redovitog studenta na obavezan praktični rad ili naukovanje, u skladu s programom obrazovanja te škole ili učilišta.**

2.2. ISPLATE UČENICIMA I STUDENTIMA PUTEM POSREDNIKA

Primitci učenika i studenata na redovitom školovanju za rad putem učeničkih i studentskih udruga isplaćene do propisane svote ne podliježu plaćanju poreza na dohodak (čl. 10. t. 6. Zakona o porezu na dohodak, Nar. nov., br. 177/04. – 143/14.).

To znači da ako primitci za rad učenika ili studenta na redovitom školovanju putem učeničkih i studentskih udruga smanjeni za naknadu za posredovanje u korist posrednika ne prelaze propisanu svotu od 50.000,00 kn, ne podliježu obvezi utvrđivanja dohotka i obračunu i uplati predujma poreza na dohodak.

Kada ti primitci premaše propisanu neoporezivu svotu od 50.000,00 kn, smatrat će se isplatama koje će se oporezivati na način propisan za drugi dohodak. U tom slučaju isplatitelj primitka od kojeg se utvrđuje drugi dohodak po osnovi rada učenika odnosno studenta putem **posrednika pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata** (studentski servis ili učenička udruga) iznad neoporezive svote izuzima taj primitak od obveze obračunavanja doprinosa za obvezna osiguranja na temelju službenih podataka o tome je li riječ o učeniku ili redovitom studentu.

2.3. ISPLATE STIPENDIJA

Stipendije su oblik novčane pomoći koji se dodjeljuje pojedincima za potrebe njihova obrazovanja odnosno profesionalnog usavršavanja. Da bi isplatitelji mogli isplatiti stipendiju neoporezivo, ovisi o tome

kome se stipendija isplaćuje. U skladu s čl. 10. Zakona o porezu na dohodak, uz određene uvjete, primitcima na koje se ne plaća porez na dohodak smatraju se stipendije koje se dodjeljuju:

- učenicima i studentima za redovito školovanje na višim i visokim školama i fakultetima u tuzemstvu i inozemstvu¹ do 1. 600,00 kn ili za studiranje na sveučilištima u tuzemstvu i inozemstvu, a koje se dodjeljuju studentima za izvrsna postignuća u znanju i u ocjenama ako su izabrani na javnim natječajima kojima mogu pristupiti svi studenti pod jednakim uvjetima do 4.000,00 kn
- studentima izabranima na javnim natječajima koje dodjeljuju zaklade, fundacije, ustanove i druge institucije osnovane s namjenom stipendiranja koje su registrirane u RH za odgojno-obrazovne ili znanstveno-istraživačke svrhe, a djeluju u skladu s posebnim propisima - služi za pokriće stvarnih troškova školovanja (šolarina, prijevoza, smještaja, obveznoga zdravstvenog osiguranja za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu prema posebnim propisima, prehrane, knjiga i ostalo)
- studentima za redovito školovanje na višim i visokim školama i fakultetima te poslijediplomanata i poslijedoktoranata za koje su sredstva planirana u državnom proračunu RH – neoporezivo bez ograničenja i
- za redovito školovanje na visokim učilištima, a dodjeljuju se iz proračuna Europske unije, odnosno prema posebnim međunarodnim sporazumima- neoporezivo bez ograničenja
- sportske stipendije.

Ako isplatitelj odluči stipendiju dodijeliti u svoti većoj od poreznim propisom utvrđene neoporezive svote, razlika iznad neoporezive je oporezivi primitak koji se oporezuje na način propisan za drugi dohodak.

Bez obzira na to što se oporezivi dio stipendije oporezuje na način propisan za drugi dohodak, isplatitelji koji stipendiju isplaćuju redovitim učenicima i studentima nisu obvezni obračunati doprinose za obvezna osiguranja (čl. 209. Zakona o doprinosima).

To znači da predviđeni neto-primitak treba uvećati za svotu poreza na dohodak po stopi od 25 % i možebitni prirez, odnosno da će se izravno iz bruto-svote obračunati i platiti samo porez na dohodak po stopi od 25 %, uvećano za možebitni prirez, i to bez obveze obračuna doprinosa. Pri obračunu poreza na dohodak na način propisan za drugi dohodak u slučaju oporezive stipendije prema čl. 223. Pravilnika o doprinosima (Nar. nov., br. 2/09. – 157/14.), isplatitelj može izuzeti taj primitak od obveze obračunavanja doprinosa bez obzira na svotu stipendije uz određene uvjete.

Isplatitelji stipendije nisu obvezni obračunati doprinose ako prije početka isplate stipendije zaključe s primateljem stipendije ugovor u pisanom obliku ili izdaju odluku kojim se primatelju utvrđuje pravo na stipendiju.

Jednako tako, na početku godine za svaku školsku odnosno akademsku godinu student treba dostaviti

¹ Čl. 45. st. 3. Pravilnika o porezu na dohodak.

isplatitelju potvrdu škole odnosno visokog učilišta o redovitom statusu učenika odnosno studenta.

Ako je prilikom utvrđivanja svote stipendije riječ o oporezivoj svoti, u odluci o dodjeli stipendije isplatitelji trebaju utvrditi smatra li se svota koja se isplaćuje bruto ili neto. Kada je razlika između oporezive i neoporezive stipendije utvrđena u neto-svoti, isplatitelj treba voditi računa o tome da porez i mogući prirez povećava njegov trošak.

✓ **Primjer: Isplata stipendije u svoti iznad neoporezive**

Za studiranje na RRiF Visokoj školi za financijski menadžment u Zagrebu, odlukom društva studentu iz Zagreba odobrena je stipendija u bruto-svoti od 3.000,00 kn.

Dio stipendije u svoti od 1.600,00 kn isplaćuje se neoporezivo, dok je iz preostale svote od 1.400,00 kn (3.000,00 kn - 1.600,00 kn) potrebno obračunati i platiti porez na dohodak te prirez od 18 %. Obračun poreza na dohodak potrebno je obaviti kako slijedi:

✓ **Tablica 1. Obračun poreza na dohodak na stipendiju utvrđenu u bruto svoti**

O P I S	Svota
1. Ukupni bruto-primitak	1.400,00
2. Porez na dohodak od 25 % (1 x 2)	350,00
3. Prirez 18 % (2 x 3)	63,00
4. Ukupno porez i prirez	413,00
5. Neto-primitak (1 - 4)	987,00

Prema tome, na žiro-račun bit će isplaćeno 2.587,00 kn (1.600,00 kn + 987,00 kn).

Isplatitelji stipendije obvezni su o stipendijama koje se oporezuju na način propisan za drugi dohodak o obračunanom i uplaćenom predujmu poreza na dohodak sastaviti i Poreznoj upravi dostaviti mjesečno izvješće. Navedeno izvješće isplatitelji podnose za svaki mjesec u kojemu su isplaćene oporezive stipendije, ispostavi Porezne uprave prema sjedištu isplatitelja do 15. dana u mjesecu za protekli mjesec, na obrascu JOPPD.

2.4. SPORTSKE STIPENDIJE

Prema čl. 44. st. 11. Pravilnika o porezu na dohodak, sportašima se neoporezivo mogu dodijeliti dvije vrste neoporezivih isplata, a to su:

- **olimpijske stipendije** - dodjeljuju se sportašima kao potpora za pripreme za sudjelovanje na olimpijskim igrama. Ovu vrstu stipendije primaju sportaši koji su ispunili odgovarajuću normu za nastup na Olimpijskim igrama, a koju propisuje pripadajuća međunarodna sportska asocijacija određenog sporta za određenu disciplinu koja je uvrštena u program Olimpijskih igara. Prema čl. 44. st. 10. Pravilnika o porezu na dohodak, olimpijsku stipendiju neoporezivo, u svoti od 1.600,00 kn, mogu isplatiti Hrvatski olimpijski odbor, županijske i gradske sportske zajednice te sportski klubovi;
- **stipendije kategoriziranih sportaša** - sportaši se razvrstavaju u pojedine kategorije na temelju Kriterija kategorizacije sportaša, o čemu Hrvat-

ski olimpijski odbor ili Hrvatski paraolimpijski odbor odnosno Hrvatski športski savez gluhih donosi rješenje. Kategorizirani se sportaš upisuje u Registar kategoriziranih sportaša. U skladu s Pravilnikom o kategorizaciji sportaša², koji u skladu s odredbama [Zakona o sportu](#) donosi Hrvatski olimpijski odbor, sportaši su razvrstani u sljedeće kategorije:

- ❑ vrhunski sportaš - I., II. i III. kategorija
- ❑ vrsni sportaš - IV. kategorija
- ❑ daroviti sportaš - V. i VI. kategorija.

Ovu vrstu stipendije neoporezivo mogu isplatiti Hrvatski olimpijski odbor, županijske i gradske sportske zajednice te sportski klubovi u svoti od 1.600,00 kn.

Sportske stipendije koje se isplaćuju sportašima za njihovo sportsko usavršavanje u svotama iznad ukupno 1.600,00 kuna mjesečno, smatraju se **primitkom od kojeg se utvrđuje drugi dohodak**. Predujam poreza na dohodak od drugog dohotka plaća se po odbitku, prema stopi od 25 %. Prema čl. 209. Zakona o doprinosima, iznimno isplatitelj oporezive sportske stipendije izuzima taj primitak od obveze obračunavanja doprinosa bez obzira na svotu koja se isplaćuje.

✓ **Primjer: Isplata stipendije kategoriziranim sportašima - studentu**

Sportska stipendija isplaćuje se studentu, kategoriziranom sportašu iz Zagreba, u svoti od 5.000,00 kuna mjesečno. Svota od 1.600,00 kuna mjesečno može se isplatiti bez obveze oporezivanja, dok je svota od 3.400,00 kn oporezivi bruto-primitak. Obračun treba obaviti kako slijedi:

Red. br.	O P I S	Svota
1.	Bruto-primitak	5.000,00
2.	Neoporeziva svota	1.600,00
3.	Primitak koji podliježe oporezivanju	3.400,00
4.	POREZNA OSNOVICA	3.400,00
5.	Porez na dohodak - 25 %	850,00
6.	Prirez porezu na dohodak 18 %	153,00
7.	Primitak za isplatu	2.397,00

Primitak za isplatu u svoti od 2.397,00 kn zajedno sa svotom od 1.600,00 kn neoporezive svote isplatitelj je obvezan isplatiti na žiro-račun ili tekući račun sportaša.

✓ **Primjer: Isplata stipendije kategoriziranom profesionalnom sportašu**

Sportska stipendija isplaćuje se profesionalnom kategoriziranom sportašu iz Zagreba u svoti od 5.000,00 kuna mjesečno (1.600,00 kuna neoporezivo + 3.400,00 kn oporezivi bruto-primitak). Sportaš je po osnovi profesionalne djelatnosti sportaša osiguran i plaća doprinose za obvezna osiguranja prema rješenju. Po osnovi ostvarenih primitaka od te djelatnosti utvrđuje drugi dohodak i predujam poreza na dohodak plaća po odbitku. Na temelju čl. 32. st. 5. t. 2. Zakona o porezu na dohodak te čl. 46. st. 6. Pravilnika

² Pravilnik nije objavljen u službenim glasilima već na internetskoj stranici Hrvatskoga olimpijskog odbora http://www.hoo.hr/downloads/Pravilnik_o_kategorizaciji_sportasa.pdf.

o porezu na dohodak, primatelj sportske stipendije ima pravo na 30 % porezno priznatog izdatka, odnosno svota isplaćene sportske stipendije iznad propisane svote smanjuje se za 30 % izdataka:

Red. br.	OPIS	Iznos
1.	Bruto-primitak	5.000,00
2.	Neoporeziva svota	1.600,00
3.	Primitak koji podliježe oporezivanju (1-2)	3.400,00
4.	30 % porezno priznatog izdatka	1.020,00
5.	Porezna osnovica	2.380,00
6.	Porez na dohodak (stopa od 25 %)	595,00
7.	Prizez porezu na dohodak (stopa od 18% - Zagreb)	107,10
8.	Primitak za isplatu	2.697,90

Primitak za isplatu u svoti od 2.697,90 kn zajedno s 1.600,00 kn isplatelj je obavezan isplatiti na žiro-račun ili tekući račun sportaša.

✓ **Primjer: Isplata sportske stipendije profesionalnom sportašu koji vodi poslovne knjige**

Sportska stipendija u svoti od 5.000,00 kuna mjesečno (1.600,00 kn neoporezivo i 3.400,00 kn oporezivo) isplaćuje se sportašu koji dohodak od samostalne djelatnosti utvrđuje na temelju poslovnih knjiga, a doprinose plaća prema rješenju Porezne uprave te je osiguran po osnovi obavljanja djelatnosti sportaša. Na temelju čl. 32. st. 3. t. 9. Zakona o porezu na dohodak te čl. 44. st. 10. Pravilnika o porezu na dohodak, utvrđeno je da se sportske stipendije isplaćene iznad propisane neoporezive svote smatraju drugim dohotkom. Imajući u vidu navedeno, oporeziva stipendija u dijelu razlike više isplaćene svote oporezivati će se na način prikazan u prethodnom primjeru. Navedeno potvrđuje mišljenje Ministarstva financija KLASA: 410-01/07-01/1058 od 20. rujna 2007. godine, Zagreb.

Radi primjene iznimke isplatelj sportske stipendije mora imati ugovor o sportskoj stipendiji sklopljen između isplatelja i primatelja prije početka isplate stipendije ili rješenje kojim se primatelju utvrđuje pravo na sportsku stipendiju vezano uz kriterije o kategorizaciji sportaša prema propisima o sportu.

3. POTPORE OBITELJI ZA SLUČAJ SMRTI RADNIKA

Na temelju čl. 13. st. 2. Pravilnika o porezu na dohodak, u slučaju smrti radnika poslodavac neoporezivo može isplatiti potporu u svoti do 7.500,00 kn (primjerice djeci, unučadi, bračnom drugu, roditeljima i roditeljima njegova bračnog druga, predcima i potomcima u izravnoj liniji, braći, sestrama, maćehama odnosno očusima, bivšem bračnom drugu i sl.).

Ako se poslodavac odluči isplatiti potporu za slučaj smrti radnika u svoti većoj od neoporezive od 7.500,00 kn, tada je razliku iznad neoporezive potrebno smatrati primitkom koji se oporezuje na način propisan za drugi dohodak osobe koja je navedenu potporu i primila. Imajući u vidu poreznu obvezu, poslodavac mora odlučiti koju svotu želi dati nekom od bližnjih preminulog zaposlenika, zapravo hoće li se svota predviđena za isplatu smatrati bruto ili neto-primitkom. Ako poslodavac odluči da svota predstav-

lja neto-primitak, tada je potrebno obaviti preračun na bruto te iz te svote platiti poreze i možebitni prizez.

Ako pak utvrđena svota koju je odredio poslodavac predstavlja bruto-primitak, iz te će se svote utvrditi obveza za porez i prizez, a ostatak isplatiti primatelju potpore.

Nadalje, prema čl. 209. Zakona o doprinosima, oporezive potpore koje se isplaćuju obitelji za slučaj smrti radnika oslobođene su od obveze plaćanja doprinosa. Stoga će poslodavac izostaviti svotu predviđenu za isplatu prilikom obračuna iz obveze obračuna doprinosa iz i na svotu drugog dohotka, a obavezan je u svojoj evidenciji osigurati podatke isplatelja iz kojih je vidljivo da je riječ o potpori isplaćenoj članu obitelji bivšeg radnika.

U tu svrhu može poslužiti odluka o isplati zajedno sa smrtovnicom radnika i sl.

✓ **Primjer: Isplata potpore za slučaj smrti radnika u svoti iznad neoporezive**

U skladu sa svojim Pravilnikom o radu, u slučaju smrti svog radnika poslodavac članu uže obitelji isplaćuje potporu u svoti od 10.000,00 kn. Svota od 7.500,00 kn predstavlja neoporezivi primitak člana obitelji, dok je preostalu svotu od 2.500,00 kn potrebno smatrati neto-primitkom te je preračunana na bruto-svotu iz koje će se platiti potrebni porez na dohodak i možebitni prizez.

Oporezivu potporu člana obitelji poslodavac oporezuje kao drugi dohodak bez obračuna doprinosa i korištenja neoporezivog dijela primitka odnosno bez mogućnosti korištenja izdatka s osnove osobnog odbitka. Poslodavac je obavezan isplatiti oporezivi dio potpore na žiro-račun člana obitelji, dok neoporezivu svotu može isplatiti u gotovu novcu.

Preračun oporezive potpore iz neto-svote u bruto-svotu moguće je obaviti putem koeficijenta koje objavljujemo u časopisu RRIF u Stručnim informacijama ili ih možete potražiti na našim internetskim stranicama www.rrif.hr.

Preračun neto oporezive potpore u bruto treba obaviti kako slijedi:

$$\text{neto oporeziva potpora } 2.500,00 \text{ kn} \times 1,418440 = 3.546,10 \text{ bruto svota potpore.}$$

✓ **Tablica: Obračun oporezive potpore**

OPIS	Oporeziva potpora
1. Ukupni bruto-primitak	3.546,10
2. Porez na dohodak od 25 %	886,53
3. Prizez 18 %	159,57
4. Ukupno porez i prizez	1.046,10
5. Neto-primitak	2.500,00

Isplatelj oporezive potpore obvezni su o potporama koje se isplaćuju u svotama iznad propisanih neoporezivih svota, a od kojih se utvrđuje drugi dohodak, o obračunanom i uplaćenom predujmu poreza na dohodak sastaviti i Poreznoj upravi dostaviti obrazac JOPPD.

4. POTPORE ZA ŠKOLOVANJE

Zakon i Pravilnik o porezu na dohodak nisu predvidjeli u svojim odredbama mogućnost neopore-

zive isplate učenicima koji se školuju u osnovnim školama. Na temelju izostanka odredbe iz Zakona i Pravilnika o porezu na dohodak o neoporezivoj svoti primitka učenika u osnovnoj školi, ukupno isplaćena svota smatra se primitkom koji je potrebno oporezivati kao primitak od kojeg se utvrđuje drugi dohodak.

Isplatitelj primitka od kojega se utvrđuje drugi dohodak po osnovi potpore za školovanje djeteta bivšega radnika ili djeteta poginuloga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata do njegove 15. godine, odnosno do završetka osmogodišnjeg školovanja, izuzima taj primitak od obveze doprinosa bez obzira na svotu potpore (čl. 209. Zakona o doprinosima).

Radi primjene iznimke, isplatitelj potpore mora osigurati podatke isplatitelja iz kojih je vidljivo da je riječ o djetetu (dokaz datuma rođenja primatelja) i o tome da je riječ o djetetu bivšeg radnika ili o djetetu poginulog ili nestalog branitelja iz Domovinskog rata te dokaz da se primatelj školuje u okviru redovitoga osmogodišnjeg školovanja (ako je navršio 15 godina života).

Predviđeni neto-primitak potpore za školovanje treba uvećati za svotu poreza na dohodak po stopi od 25 % i možebitni prirez.

5. NADOKNADE ČLANOVIMA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Redoviti članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, odnosno akademici, primaju stalnu mjesečnu nagradu u visini prosječno isplaćene plaće za prethodno tromjesečje u Republici Hrvatskoj u skladu s čl. 19. [Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti](#) (Nar. nov., br. 34/91. - 65/09.).

Primitci koji se isplaćuju članovima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti oporezuju se na način propisan za drugi dohodak.

Isplatitelj primitka od kojega se utvrđuje drugi dohodak po osnovi stalne mjesečne nagrade koju redoviti članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti primaju, izuzima taj primitak od obveze doprinosa (čl. 209. Zakona o doprinosima). Radi primjene iznimke, isplatitelj naknade isplatitelj mora osigurati službene podatke da primatelj ima uređen status redovitog člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

6. NADOKNADE SPORTSKOM SUCU I DELEGATU

U skladu s čl. 32. st. 3. t. 4. Zakona o porezu na dohodak, naknade isplaćene sportskim sucima i delegatima podliježu oporezivanju na način propisan za drugi dohodak. Prema čl. 209. Zakona o doprinosima, isplatitelj primitka od kojega se utvrđuje drugi dohodak po osnovi naknade sportskom sucu i delegatu izuzima taj primitak od obveze doprinosa, bez obzira na svotu nadoknade koja se isplaćuje. Radi primjene iznimke, isplatitelj nadoknade mora osigurati službene podatke isplatitelja da je riječ o naknadi za sudjelovanje na natjecanjima:

- amaterskih sportskih klubova koja se održavaju u skladu s aktom o sustavu natjecanja određenoga nacionalnog sportskog saveza
- učeničkih i studentskih sportskih klubova te na međunarodnim natjecanjima tih klubova i nacionalnih selekcija koja se, u skladu s propisima o sportu, održavaju u RH.

U postupku nadzora Porezna uprava, po potrebi, za konkretnu će isplatu pisano zatražiti tumačenje mjero-davnoga nacionalnog sportskog saveza odnosno Hrvatskoga olimpijskog odbora. Nadoknade koje se isplaćuju sportskim sucima oporezuju se na način propisan za drugi dohodak te ih treba isplatiti na žiro-račun.

Pod pretpostavkom da se sportskom sucu iz Zagreba za sudjelovanje na učeničkom natjecanju isplaćuje neto-primitak u svoti od 1.500,00 kn, obračun poreza na dohodak treba obaviti kako prikazujemo u nastavku:

Bruto-primitak (1.500,00 x 1,418440):	2.127,67 kn
Porez na dohodak 25 %	531,92 kn
Prirez 18 %	95,75 kn
Ukupno porez i prirez	627,67 kn
Neto primitak	1.500,00 kn

U skladu sa svime navedenim, možemo zaključiti da je iznimka neobračunavanja doprinosa za obvezna osiguranja omogućena samo za isplate primitaka sportskim sucima i delegatima na amaterskim natjecanjima, dok suprotno tome isplate sportskim sucima i delegatima na profesionalnim natjecanjima podliježu obvezi obračuna doprinosa. Navedeno potvrđuje i stajalište Ministarstva financija (KLASA: 410-01/15-01/509, objavljeno 17. veljače 2015. godine u Zagrebu).

Imajući to u vidu, prema podacima iz prethodnog primjera obračun treba obaviti kako slijedi:

Bruto-primitak (1.500,00 x 1.773050)	2.659,57 kn
Doprinos za mirovinsko I. stup	398,94 kn
Doprinos za mirovinsko II. stup	132,98 kn
Dohodak / Porezna osnovica	2.127,65 kn
Porez na dohodak 25 %	531,91 kn
Prirez 18 %	95,74 kn
Ukupno porez i prirez	627,65 kn
Neto-primitak	1.500,00 kn
Doprinos za zdravstveno osiguranje 15 %	398,94 kn
Ukupni trošak isplatitelja	3.058,51 kn

7. NOVČANE POMOĆI OPĆINA, GRADOVA I ŽUPANIJA

Osim novčane pomoći za novorođeno dijete koju neoporezivo dodjeljuje poslodavac u svoti od 3.326,00 kn te neoporezive jednokratne nadoknade za pomoć pri opremanju novorođenog djeteta koju ostvaruju roditelji (čl. 43. Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama 70 % od proračunske osnovice, Nar. nov., br. 85/08. - 152/14., 3.326,00 kn x 70 % - 2.328,20 kn), ostale novčane pomoći i pomoći u naravi što ih, na temelju odredaba svojih općih akata, isplaćuju ili daju općina, grad, županija i Grad Zagreb u svrhu zaštite majčinstva, roditeljske njege novorođenog djeteta, podizanja i odgoja djeteta (primjerice, prema Odluci o novčanoj pomoći za opremu novorođenog djeteta – Službeni glasnik Grada Zagreba 8/09., 20/10., 6/11. i 12/11.), smatraju se primitcima koji se oporezuju na način propisan za drugi dohodak.

Isplatitelj primitka od kojega se utvrđuje drugi dohodak po osnovi novčane pomoći i pomoći u naravi

što ih na temelju odredaba svojih općih akata, isplaćuju ili daju prethodno navedene pravne osobe, izuzima taj primitak od obveze doprinosa, bez obzira na svotu pomoći koju isplaćuje. Radi primjene iznimke, isplatitelj primitka mora osigurati opći akt isplatitelja kojim su uređeni kriteriji za isplatu pomoći.

8. NAKNADE ZA RAD OSOBE MLAĐE OD 15 GODINA

Isplatitelj primitka od kojeg se utvrđuje drugi dohodak po osnovi naknade za rad osobe mlađe od 15 godina može, u skladu s čl. 209. Zakona o doprinosima, izuzeti taj primitak od obveze obračuna doprinosa za obvezna osiguranja, bez obzira na svotu nadoknade koja se isplaćuje.

Radi primjene ove iznimke, isplatitelj primitka mora osigurati dokument o vrsti isporuke i o tome da je riječ o djetetu mlađem od 15 godina (dokaz datuma rođenja primatelja) te da je riječ o poslovima za koje je prethodno odobrenje izdao inspektor rada odnosno o poslovima sudjelovanja u snimanju filmova, pripremanja i izvođenja umjetničkih, scenskih ili drugih sličnih djela na način i u opsegu koji ne ugrožava zdravlje osobe, sve na temelju propisa o radu.

U postupku nadzora Porezna uprava, po potrebi, za konkretnu isplatu može pisano zatražiti tumačenje tijela državne uprave mjerodavnog za tumačenje propisa o radu.

9. ISPLATA RENTE KOJU BIVŠI POSLODAVAC ISPLAĆUJE ČLANU OBITELJI BIVŠEG RADNIKA

Prema čl. 7. st. 4. Pravilnika o porezu na dohodak, ako se naknada štete zbog posljedice nesreće na radu prema odluci suda ili nagodbi u tijeku sudskog procesa isplaćuje u točno utvrđenim obrocima na temelju bivšega radnog odnosa, to se smatra primitkom od kojeg se utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. S obzirom na to da je isplata nadoknade štete radi ozljede na radu temeljno uređena čl. 10. st. 7. Zakona o porezu na dohodak, prema kojem se isplate ne dijele na one koje se dodjeljuju zaposlenicima ili osobama koje nisu zaposlenici, te u skladu s čl. 7. st. 4. Pravilnika o porezu na dohodak, prema kojem se naknada štete koja se isplaćuje u točno određenim obrocima za ograničeno ili neograničeno razdoblje smatra oporezivim primitkom od kojeg se plaća porez na dohodak ovisno o izvoru dohotka. Smatramo da ako se naknada štete zbog posljedice nesreće na radu (prema odluci suda ili nagodbi u tijeku sudskog procesa) na temelju bivšega radnog odnosa isplaćuje kao renta (u točno utvrđenim obrocima) članovima obitelji bivšeg radnika, to se smatra primitkom od kojeg se utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada.

No, renta koju bivši poslodavac isplaćuje po sudskoj presudi članu obitelji bivšeg radnika na osnovi čl. 209. st. 1. t. 13. Zakona o doprinosima, ne podliježe obvezi obračunavanja i plaćanja doprinosa, bez obzira na svotu rente koja se isplaćuje. Radi primjene iznimke, isplatitelj potpore mora osigurati pravomoćno rješenje suda odnosno nagodbu u pisanom

obliku isplatitelja i primatelja na temelju koje poslodavac ima obvezu novčano, u obliku rente, obešteti članove obitelji radnika koji je kod bivšeg poslodavca pretrpio ozljedu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti. Pod pretpostavkom da je riječ o renti (određenoj po sudskoj presudi) koja se isplaćuje članu obitelji bivšeg radnika utvrđenoj u bruto-svoti od 2.000,00 kn, obračun treba obaviti kako slijedi:

Bruto svota rente	2.000,00 kn
Porez na dohodak 12 %	240,00 kn
Prírez 18 %	43,20 kn
Ukupno porez i prírez	283,20 kn
Neto	1.716,80 kn

Kako je vidljivo, pri obračunu nije uzet u obzir osobni odbitak zbog toga što poslodavac nije u posjedu PK kartice poreznog obveznika. O isplaćenom oporezivom primitku te obračunanom predujmu poreza na dohodak isplatitelj treba sastaviti obrazac JOPPD.

S obzirom na to da je riječ o primitku koji se oporezuje na način propisan za dohodak od nesamostalnog rada (plaća), isplatitelji su obvezni na kraju godine predati primatelju rente obrazac – *Izvjješće o plaći, mirovini, doprinosima, porezu i prírezu*, obrazac IP – identifikator 2.

10. NOVČANA NADOKNADA KOJA SE ISPLAĆUJE MOBILIZIRANOJ OSOBI

Isplatitelj primitka od kojega se utvrđuje drugi dohodak po osnovi novčane naknade koju mobiliziranoj, a nezaposlenoj osobi isplaćuje tijelo koje je naložilo mobilizaciju, u skladu s čl. 209. st. 1. t. 14. Zakona o doprinosima, izuzima taj primitak od obveze doprinosa, bez obzira na svotu nadoknade koja se isplaćuje. Naime, mobilizirana nezaposlena osoba koja ostvaruje pravo na novčanu naknadu zbog nezaposlenosti, za vrijeme mobilizacije ima pravo na novčanu naknadu u svoti koja se dobije kada se od svote neto isplaćene plaće u RH za prethodno razdoblje odbije svota novčane naknade koju mobilizirani građanin mjesečno prima s osnove privremene nezaposlenosti. Jednako tako, mobilizirane nezaposlene osobe koje ne ostvaruju pravo na novčanu naknadu zbog nezaposlenosti, za vrijeme mobilizacije imaju pravo na novčanu naknadu u visini neto isplaćene plaće u RH za prethodno razdoblje. Radi primjene iznimke, isplatitelj potpore mora osigurati potvrdu o statusu nezaposlene osobe izdanu prema propisima o zapošljavanju (od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje) ili ispis službenih podataka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje odnosno bilo koji drugi dokaz.³

11. ISPLATE S OSNOVE DRUGOG DOHOTKA UMIROVLJENICIMA

Isplatitelj primitka od kojega se utvrđuje drugi dohodak umirovljeniku, u skladu s čl. 209. st. 1. t. 15. Zakona o doprinosima, pri isplati izuzima taj primitak od obveze doprinosa, bez obzira na osnovu isplate odnosno potraživanja i svotu primitka koji se isplaćuje.

Radi primjene ove iznimke, isplatitelj primitka mora osigurati dokaz. Dokazom o statusu umirovlje-

³ Više o tome može se pročitati u časopisu RRIF, br. 11/15. na str. 104.

nika smatra se preslika pravomoćnog rješenja kojim je utvrđeno pravo iz obveznoga mirovinskog osiguranja **tuzemnog isplatitelja mirovine ili inozemnog isplatitelja mirovine**, u skladu s međudržavnim ugovorima o socijalnom osiguranju i uredbama Europske unije na:

- starosnu mirovinu
- prijevremenu starosnu mirovinu
- obiteljsku mirovinu ili
- invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad s umirovljenikom.

Radi iznimke od obveze doprinosa, ne smatra se korisnikom obiteljske mirovine onaj kojemu je to pravo utvrđeno prema čl. 65. **Zakona o mirovinskom osiguranju**, odnosno, navedena se iznimka ne odnosi na dijete koje ima pravo na obiteljsku mirovinu ili koristi se tim pravom nakon navršene 15. godine života (ako je u trenutku smrti osiguranika na redovitom školovanju ili započne takvo školovanje nakon smrti osiguranika). Pravo na obiteljsku mirovinu može pripadati djeci do kraja redovitog školovanja, ali najdulje do navršene 26. godine života. Pod pretpostavkom da je riječ o ugovoru o djelu prema kojem se umirovljeniku iz Zagreba isplaćuje primitak utvrđen u bruto-svoti od 5.000,00 kn, obračun treba obaviti kako slijedi:

Drugi dohodak	5.000,00 kn
Dohodak	5.000,00 kn
Porezna osnovica	5.000,00 kn
Porez na dohodak 25 %	1.250,00 kn
Prizez 18 %	225,00 kn
Ukupno porez i prizez	1.475,00 kn
Neto-primitak	3.525,00 kn

Neto-primitak obvezno se isplaćuje na žiro-račun umirovljenika, a na dan isplate primitka potrebno je Poreznoj upravi predati JOPPD.

12. NAKNADA ZA ISPORUČENO AUTORSKO DJELO ILI UMJETNIČKO DJELO

Isplatitelj primitka od kojeg se utvrđuje drugi dohodak po osnovi naknade za isporučeno autorsko djelo (izdatci 30 %) te primitaka po osnovi naknade za isporučeno umjetničko djelo (30 % + 25 % izdataka) izuzima primitak po toj osnovi od obveze obračunavanja doprinosa za obvezna osiguranja.

Da bi isplatitelj primitaka mogao primijeniti iznimku neobračunavanja doprinosa za obvezna osiguranja, treba s autorom sklopiti **ugovor o autorom djelu (u pisanom obliku)** kojim se stječe pravo iskorištavanja autorskog prava, u skladu sa Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima (Nar. nov., br. 167/03. i 79/07.).

Kada je riječ o primitku za isporuku autorskog djela za koji nije obvezno zaključivanje ugovora u pisanom obliku (u skladu s odredbama Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima) **isplatitelj primitka obavezan je u svojim evidencijama osigurati podatke o vrsti isporuke i dokaze da je riječ o isporuci i isplaćenju naknadi za iskorištavanje autorskog prava.**

U postupku nadzora ili posebnom postupku Porezna uprava može, po potrebi, za konkretnu isporuku pisano zatražiti tumačenje tijela državne uprave mje-

rodavnog za tumačenje propisa koji uređuju pitanja prava intelektualnog vlasništva.

Nadalje, kada je riječ o iznimci neobračunavanja doprinosa za obvezna osiguranja kod isporuke **umjetničkog djela**, dokaz je **sklopljeni ugovor s isporučiteljom odnosno račun koji je izdao isporučitelj na kojemu je naznačeno da je riječ o umjetničkom djelu i uz to odgovarajuća isprava** mjerodavne strukovne umjetničke udruge ili ovlaštene agencije kojom se potvrđuje da je predmet isporuke umjetničko djelo. Popis mjerodavnih strukovnih udruga i ovlaštenih društava koje izdaju potvrde je sljedeći:

- Hrvatsko društvo filmskih djelatnika,
- Hrvatska udruga filmskih snimatelja,
- Društvo hrvatskih filmskih redatelja
- Hrvatsko društvo glazbenih umjetnika,
- Hrvatska udruga orkestralnih i komornih umjetnika
- Hrvatska glazbena unija
- Hrvatsko društvo skladatelja
- Društvo hrvatskih književnih prevodilaca
- Društvo hrvatskih književnika
- Hrvatsko društvo pisaca
- Hrvatsko društvo kazališnih kritičara i teatrologa
- Hrvatsko društvo filmskih kritičara
- Hrvatsko društvo likovnih umjetnika
- Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Dubrovnik
- Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Istre
- Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka
- Hrvatska udruga likovnih umjetnika Split
- Hrvatsko akademsko društvo likovnih umjetnika Zadar
- Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Međimurja
- Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Osijek
- Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Varaždin
- Hrvatska udruga likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti
- Hrvatsko društvo naivnih umjetnika
- Hrvatsko dizajnersko društvo
- Udruženje hrvatskih arhitekata
- Hrvatsko društvo dramskih umjetnika
- Udruga plesnih umjetnika Hrvatske
- Udruga profesionalnih plesnih umjetnika „Puls“,
- Hrvatsko društvo profesionalnih baletnih umjetnika
- Hrvatska zajednica samostalnih umjetnika i
- Hrvatsko društvo književnika za djecu i mlade.

Jednako tako, ako isporučitelj umjetničkog djela primi primitak po osnovi isporuke umjetničkog djela neposredno iz inozemstva ili od druge fizičke osobe koja ne obavlja samostalnu djelatnost, taj će primitak izuzeti od obveze doprinosa, uz uvjet da pribavi prethodno navedenu ispravu.

JESTE LI SE PRETPLATILI NA RRIF ZA 2016.

OBAVIJESTI U VEZI S PRETPLATOM I NARUDŽBAMA:

01/4699-760 mob. 099/4699-760.

ili na: www.rrif.hr